

Same old story.

Han var en lille tætbygget mand, som umiddelbart virkede næsten overdrevent glad og venlig. Bestemt ikke en type, der normalt ville kigge ind på Barbar Bar en søndag formiddag for at fylde sig med spiritus. Derfor forventede jeg også, at der var tale om en turist, der ville spørge om vej. Men til min overraskelse forlangte han en stor fadøl med sidevogn og bundede straks sin bitter, hvorefter han så mig lige i øjnene med et stort smil i det runde ansigt og sagde: ”Ja, jeg drikker ellers aldrig, men jeg er sgu så ked af det i dag.”

”Aha,” sagde jeg meget begavet. ”Det overrasker mig. Det er ikke just det indtryk man får, når man ser dit glade ansigt.”

”Nej, det er det vel ikke,” sagde han. ”Men...! Ja, jeg er vel ked af, at jeg altid er så forbandet glad.”

”Det er måske noget, du døjer meget med?” sagde jeg, og var stadig i tvivl om han tog pis på mig.

”Sandt at sige tror jeg, der er tale om en slags kromosomfejl. Selvfølgelig har det sine fordele at være udstyret med et ukueligt humør, men det forbandede smil kan også være direkte farligt.”

”Åh, ja. Det kan jeg tænke mig. Verden er vel fuld af småsvindlere og andet godtfolk, der let kan gå hen og forveksle glæde med dumhed.”

”Joh, det har du såmænd ret i. Men dem kan jeg nu sagtens håndtere. Nej, problemet er mere indviklet.”

”Aha!” svarede jeg. ”Så kan jeg tænke mig til, at der må være en mere specifik grund til, at du pludselig er så ked af dit gode humør.”

”Det er der vel også. Jeg tror det hænger sammen med at min gode ven, Nisse, hængte sig i forrige uge.”

”Ja, det må vel siges at være en rimelig begrundelse. Faktisk har jeg sjældent hørt en der var bedre.”

”Jo, men. Det hele er lidt mere kompliceret end som så. Jeg er vel bange for at mit gode humør skal ende i en tragedie magen til Nisses. Har du lyst til at høre historien, så forstår du måske bedre, hvad jeg mener?”

En bartender vil naturligvis altid gerne lytte til en kunde, ligegyldigt hvor tåbelig vedkommende end kan forekomme. Men jeg kunne godt lide manden og var nysgerrig efter at hitte ud af hvordan sådan en glad mand kunne være så ked af det. Så min interesse var skam ægte nok! Altså lagde jeg ansigtet i andægtige folder og lyttede til følgende sørgelige beretning:

Min gode ven, Nisse, var lidt af en eventyrer og en fandens god trompetist. Han var søn af en landmand og skulle vel egentlig have arvet gården. Men udlængslen var for stor, og gården vel også allerede den gang for lille. Han blev gift med en gæv pige, der hed Karen, vel nok fordi der var stær i kassen, men absolut også af kærlighed. Ikke så snart var de gift, før Nisse ville til USA og prøve lykken som trompetist. Han var til store armbevægelser og ikke bange for at kaste sig ud i noget. Det gik såmænd også helt godt. Nogen stor stjerne blev han ganske vist ikke, men han formåede dog at leve godt af sin trompet derovre, sådan, på forsørgerniveau. Han og Karen nåede at få ikke mindre end fire børn, som alle fik amerikanske navne og de regnede vel med at blive derovre resten af livet. Men på et tidspunkt blev tournelivet for meget for familien, og Nisse havde vel også lidt svært ved at finde sig tilrette. Det lå nok i ham at lykken altid befandt sig et andet sted, end lige netop der, hvor han befandt sig. Altså vendte de næserne hjemad igen og købte en lille gård. Det var her jeg kom ind i billedet. På det tidspunkt var jeg en teen age knægt og faldt straks pladask for Nisses ældste datter, Lynn, hvilket maskinhandlerens søn desværre også gjorde, og han havde til min store fortvivlelse mere held med det. Min taktik var ellers ikke så tosset endda. Hendes storebror, Lee, var den perfekte indgang til familien, og skønt jeg må indrømme at mine motiver i begyndelsen var af en yderst tvivlsom karakter, kom jeg til at holde meget af Lee og hele hans familie, ikke mindst Nisse. At søsteren så til gengæld kom til at holde rigeligt meget af

maskinhandlerens søn, med hvem hun udviklede et langt og solidt kærlighedsforhold, var selvfølgelig en streg i regningen. Men, som sagt er jeg udstyret med det forbandede gode humør, så selv om affæren var en glimrende lejlighed til at hensynke i dyb sorg, flød jeg som sædvanlig ovenpå.

Nå, men Nisse var en meget foretagsom mand. Som min mor sagde: "En sku' tro hans røv var skoel." Godt nok havde han spillet trompet i Amerika, men landbruget havde også en stor plads i hans hjerte, og han havde jo set et og andet derovre som pirrede hans iværksættergen. Altså gik han i gang med at bygge en stor kostald efter amerikansk forbillede. Han sled som et bæst og udførte selv meget af byggearbejdet, men natten efter rejsegildet blæste hele svineriet omkuld i en stiv vesten storm, hvilket Nisse tog helt roligt. Bygningen var jo forsikret! Forsikringselskabet var desværre af en anden mening. Ligegyldigt hvor ihærdigt de ledte, var det dem komplet umuligt at finde de papirer, Nisse havde sendt dem. Det eneste forsikringselskabet således kunne forsikre var, at de var noget så forfærdeligt kede af det, hvilket naturligvis ikke var Nisse til megen hjælp. Så gården røg på tvangsauktion og Nisse på Sgt. Hans. Siden blev han aldrig helt den samme. Nå, men der gik så nogle år, hvor jeg ikke havde så meget kontakt med familien. Men jeg vidste, at Nisse havde haft forskellige skånejobs, samtidig med at han af og til var på Sgt. Hans for lige at få de sidste finjusteringer på plads, som han selv sagde. Men, så pludselig en dag dukkede han op på lageret, hvor jeg arbejdede. Det vil sige: Fru Olsen inde fra produktionen havde varslet det på forhånd, at der kom en ny mand. Han var nok lidt underlig, sagde hun. Det var de fleste, der ikke var nøjagtig som Fru Olsen ville have dem. Hun havde i hvert fald hørt, at han havde været mange steder og ikke endt med det: han spillede vist også på trompet. Det sidste sagde hun med en grimasse, der ikke efterlod nogen tvivl om hendes syn på folk, der spillede på trompet.

Til at begynde med gik det nu ellers godt for Nisse. Mester tog det godt nok fortrydeligt op, at Nisse aldrig rigtig kom med noget sladder om kollegerne. Og kollegerne havde vel deres lille mistanke

om, at han måtte være lidt af en fedterøv, siden han aldrig bagtalte mester. Efterhånden gik det dog op for begge parter, at Nisse bare ikke gad det der pjat. Han passede sit arbejde, og var han utilfreds med mesters beslutninger, sagde han det på sin egen stilfærdige måde til mester og tog selv skraldet for det. Den taktik krævede måske nok lidt tilvænning fra mesters side, men han endte ret hurtigt med at respektere Nisse for det. Nogle af kollegerne øjnede selvfølgelig straks en mulighed for at få Nisse til at løbe til mester med alle mulige småting, men den limpind løb han heller ikke med. Han henviste bare til tillidsmanden! En enkelt forsøgte også det gammelkendte trick med i en stiv time at udøse al sin utilfredshed med firmaet over Nisse, for derefter at gå til mester og referere samtalen som om det var Nisse, der havde sagt det hele. Nisse havde faktisk bare med passende mellemrum nikket og gryntet, men ellers passet sit arbejde. Selv den situation formåede Nisse dog at tackle, så ingen længere var i tvivl om, at den fidus ikke duede.

Jeg glædede mig således i mit stille sind over, at Nisse så ud til at klare sig godt. Mænd kan måske nok være hårde imod hinanden på en arbejdsplads, men, når flokken først er faldet i rang, er det sjældent, at nogen for alvor prøver at ændre på det. Det bliver højst til nogle små symbolske kampe, og dem klarede Nisse med bravur.

Det blev derfor Fru Olsen inde i produktionen, der endte med at få skovlen under Nisse. I hendes univers havde han hele tiden været på tålt ophold i firmaet, sådan at forstå at hun endnu ikke havde fundet den helt rigtige anledning til at sætte ham på plads.

Fru Olsen havde i tyve år stået ved den samme søjleboremaskine og boret de samme tre huller i en endeløs række af u - jern, som hun derefter stablede på rammepaller. Hvis nogen så meget som antydede, at hun måske kunne lave noget andet en halv times tid, blev hun smækfornærmet og ondskabsfuld, så det var der ingen, der gjorde. Nu ville skæbnen så at hun en dag, for første gang i tyve år, blev så syg, at hun simpelthen ikke **kunne** slæbe sig på arbejde. Man må forstå at for et menneske som Fru Olsen, var dette et nederlag i sig selv. Hun mødte da også allerede dagen efter,

ond i sulet over at rekorden på et helt arbejdsliv uden sygedage var røget. Og da var det, hun opdagede, at mester havde føjet spot til skade ved at lade Nisse passe **hendes** maskine. Lige netop den dag Fru Olsen var syg, havde der nemlig ikke været noget særligt at lave på lageret, og mester havde derfor tænkt, at Fru Olsens maskine måtte være den, der var lettest at overtage uden oplæring. Der tog mester imidlertid grueligt fejl. Fru Olsens arbejde var aldeles ikke noget, man satte en nybegynder til. Slet ikke sådan en drønnert, der spillede på trompet. Nu havde Fru Olsen gennem tyve år udviklet og forfinet udboringen af de forbandede huller og stablingen af jernene, foruden alt det udenoms med aftørring af værktøj og andre små finurligheder, som alt sammen skulle gøres rigtigt, på de rigtige tider osv. Hun var en perfektionistisk digitalknold, som kun mestrede begreber som for eller imod, ren eller beskidt og god eller ond. Fru Olsen var således i stand til på stedet at påpege en række utilgivelige fejl, Nisse havde begået under udførelsen af hendes arbejde. Fejl, som end ikke overværkførereren var begavet nok til at gennemskue! Til gengæld var han klog nok til at give Fru Olsen ret.

Hele denne ballade havde Nisse såmænd også humor nok i behold til at grine ad, men det blev alligevel der, Nisses anden nedtur startede. Ingen pissede nemlig ustraffet på Fru Olsens suktermad. Den følgende tid opførte hun sig så sødt og venligt overfor Nisse, at vi alle sammen gøs ved tanken om, hvad pokker kællingen mon pønsede på. Personligt ville jeg gerne have væddet en kasse øl på, at hun ville indsætte damerne i produktionen som fortrop i det første angreb, hvilket jeg desværre også fik ret i. Først var der den med alle Nisses skånejobs. Hvad det angik, havde Fru Olsen rimeligvis sine betænkeligheder, idet hendes egen mand faktisk også var anbragt i et skånejob på fabrikken. Det var absolut en plet på Fru Olsens ellers så blankpolerede renomme. Men hun besluttede sig alligevel for at tage chancen og nævne overfor damerne, at man nu aldrig gjorde klogt i at stole for meget på folk, der havde været så mange steder, og så i skånejobs! Damerne var, i deres hunger efter afveksling i hverdagen, så hensynsfulde fuldstændig at overse

Olsens status i den forbindelse. Og da man først havde udpeget Nisse som mobbetrold, kom der hurtigt gang i de særeste rygter. I løbet af et par måneder steg han i rang fra trompetspillende dagdriver til småkriminell og videre til håndlanger for den italienske mafia i USA. Man kendte jo godt historien om Frank Sinatra, så hvorfor ikke? Og hvem vidste, om han i virkeligheden ikke bare var kommet til Danmark igen for at forestå mafiaens narkohandel her i landet? Jo, Nisse havde såmænd nok selv blæst stalden omkuld, som et led i planen, for hvilket skalkeskjul var bedre end en omgang moderat sindssyge?

Nisse var ellers blevet stærk. Men affæren med stalden havde alligevel udstyret hans sjæl med visse begrænsninger. Et sted, dybt nede i ham, lå mistilliden godt indkapslet og lurede. Han havde såmænd også trofaste venner nok på fabrikken, men han var ulykkelig over den måde, hvorpå personalet pludselig delte sig i to hold: de der var med ham, og de der var imod ham. Faktisk var han fuld af medlidenhed med Fru Olsen og forstod ikke, hvorfor nogle mennesker, i stedet for at lade sig bedømme på deres eget arbejde, foretrak at hævde sig ved at nedgøre andres. Havde det så bare drejet sig om Fru Olsen, ville han nok have overlevet krisen. Men Nisse var desværre intelligent nok til at tænke historien op i et verdenspolitisk perspektiv, og så kan enhver jo tænke sig til, hvor skræmmende billedet tegnede sig. Og pludselig en morgen kom han bare ikke på arbejde. Fru Olsen soled sig selyfølgelig i selvglædens lys, indtil vi fik at vide, hvorfor Nisse ikke var mødt og aldrig mere ville møde på arbejde. Fra det øjeblik væltede Nisses gode venner op af jorden som muldvarpeskud, for "det var dog skrækkeligt" og "havde man da bare vidst...!" Med et forstod ingen heller, hvordan alle disse rygter kunne opstå om en fin fyr som Nisse, ja de fleste mente ligefrem, det var latterligt at nogen kunne løbe med den historie, og de havde jo nok hver især haft deres tvivl, men man kunne jo på den anden side heller ikke vide noget! Selv Fru Olsen blev i løbet af kort tid enig med sig selv om, at Nisse såmænd havde været en både flink og rar fyr. Men det med trompeten syntes hun godt nok stadigvæk ikke om. Nu gik hendes kritik bare mere på selve stilen.

Havde han dog bare spillet schlagermusik og ikke jazz, var hun såmænd ikke fri for at tro, at han kunne være blevet berømt og måske endda kommet i fjernsynet. "Men det skal jeg selvfølgelig ikke bestemme," sluttede hun altid med at sige. På det tidspunkt var det under alle omstændigheder også for sent at bestemme noget for Nisse, så det kunne hun sagtens sige.

"Altså, same old story," sagde jeg, da manden så ud til at være færdig med sin historie.

"Ja, netop. Det sker igen og igen. Min gamle historielærer sagde altid, at menneskeheden kunne lære af historien, men hvad hjælper det, når ingen husker den?"

"Du mener altså, at Fru Olsen snart vil glemme alt om Nisse og udse sig et nyt offer?"

"Ja, og så kan mit forbandede gode humør let ende med at blive direkte livsfarligt. Det er simpelthen for iøjnefaldende. Og for underligt."

"Jeg var for nylig til krondiamantbryllup," sagde jeg. "Du kan vel forestille dig, at hovedparten af gæsterne var over deres første ungdom."

Jo, det kunne den glade mand sagtens forestille sig, og jeg fortsatte: "Det faldt mig ind at netop på det sted i livet, hvor de fleste er i stand til at se enden på forestillingen, kommer der en egen ro over sådan en fest. Folk er vel simpelthen kommet til et punkt, hvor de ikke gider mule hinanden, fordi de har opdaget at det slet ikke er det, livet handler om. I stedet læner de sig tilbage og ser sig omkring og glæder sig over, at de på godt og ondt har delt livet med de mennesker, der er til stede. Men de gør det på en måde, som desværre er umulig for en tyveårig."

"Du mener altså, at de fleste mennesker sådan set er gode nok, men at livets dybeste glæder først går op for os, når vi er blevet for gamle til at tryne hinanden?"

"Noget i den retning, ja! "

Han sad nogle minutter, tavs og eftertænksom og rejste sig så, bukkede og smilte venligt og sagde:

"Det er jeg sgu glad for."

Siden har jeg ikke set manden, men jeg håber da, at han slipper levende fra at være så glad.